

European Shakuhachi Society
Barcelona 2013

Canvi en programa · Programme change · Cambio en programa

- Després de l'obra *Haru no Umi*, Kiku Day interpretarà Sō Shingetsu (*Koten Honkyoku*, Zensabō tradition)
- After the piece *Haru no Umi*, Kiku Day will perform Sō Shingetsu (*Koten Honkyoku*, Zensabō tradition)
- Después de la obra *Haru no Umi*, Kiku Day interpretará Sō Shingetsu (*Koten Honkyoku*, Zensabō tradition)

KIKU DAY Danesa d'origen japonès i nord-americà, doctorada en etnomusicologia per la prestigiosa Escola d'Estudis Orientals i Africans (SOAS) de la Universitat de Londres, Day va abandonar els seus estudis de flauta clàssica occidental per estudiar el repertori *Honyoku* amb Okuda Atsuya al Japó durant 11 anys. Des del seu retorn a Europa, Day ha dedicat la seva vida a la pràctica del *shakuhachi jinashi* (la variant més antiga de l'instrument), tant en el marc de la música tradicional com en el de la contemporània. Kiku Day és professora a SOAS i ha estat professora assistent a l'Universitat d'Aarhus.

KIKU DAY Danesa de origen japonés y norteamericano, doctorada en etnomusicología por la prestigiosa Escuela de Estudios Orientales y Africanos (SOAS) de la Universidad de Londres, Day abandonó sus estudios de flauta clásica occidental para estudiar el repertorio *Honkyoku* con Okuda Atsuya en Japón durante once años. Desde su regreso a Europa, Kiku Day ha dedicado su vida la práctica del *shakuhachi jinashi* (la variante más antigua del instrumento) tanto en su marco tradicional como el de la música contemporánea. Kiku Day es profesora en la SOAS y ha sido profesora asistente en la Universidad de Aarhus.

KIKU DAY A Dane of Japanese and American origin, and a doctor in ethnomusicology by the prestigious School of Oriental and African Studies (SOAS), University of London, Day abandoned her studies in Western classical flute to pursue the Honkyoku repertoire with Okuda Atsuya in Japan for eleven years. Since her return to Europe, Kiku Day has devoted her life to the practice of the *shakuhachi jinashi* (the oldest variant of the instrument) both in traditional and contemporary music settings. Kiku Day teaches at SOAS and has been an assistant professor at the University of Aarhus.

Acostar-se a un nou estil musical, especialment a un de tan forà com la música tradicional japonesa, requereix invariablement un grau de valor i de curiositat, que sovint es veu recompensada pel contacte gairebé màgic amb una cultura musical que no s'entén encara i entra en diàleg immediat i inevitable amb la nostra pròpia experiència musical.

Aquest diàleg de vegades esdevé un encís, inclús una passió. Una passió que porta a mestres japonesos que han dedicat la seva vida al cultiu de l'instrument a deixar el seu país i buscar un territori comú, literal i cultural, que els permeti compartir la seva tasca amb altres cultures; i una passió que porta a músics d'arreu a abandonar la comoditat de la seva llar, literal i cultural, i perseguir l'aprenentatge d'una tradició aliena malgrat les evidents dificultats. Aquesta és la passió que indubtablement ha mogut als membres de l'European Shakuhachi Society a crear una xarxa que enguany permet, entre moltes altres coses, la celebració de cursos com aquesta Escola d'Estiu; i que porta també a institucions com l'Esmuc, el Museu de la Música i l'Auditori a acollir la proposta i col·laborar-hi; una mostra de que l'amor que sempre s'ha dit que el Japó professa a Barcelona és correspost.

A més, el diàleg entre dues cultures musicals suposa una oportunitat de guany. Una mostra clara en són les cinc peces originals que s'estrenen enguany, obra de compositors catalans, europeus i nord-americans que han trobat en el *shakuhachi* i la música tradicional japonesa un tresor, del que també en són partíceps els qui estableixen diàlegs des del jazz i altres cultures musicals. Però sobretot una mostra d'aquesta oportunitat de guany és el diàleg que la música japonesa ha mantingut amb sí mateixa, conservat en el repertori dels diferents llinatges de *shakuhachi* que sentirem. Des del segle XVIII fins enguany, alguns grans mestres han blasmat el seu caràcter particular en establir un nou llinatge, codificant-lo en un repertori *Honkyoku*, el repertori solista bàsic de cada escola. Aquest reflecteix alhora les aportacions tècniques i l'*ethos* de cadascun d'aquests mestres, preservat després pels seus deixebles durant generacions.

Aquesta és la *Música del silenci* que sentirem avui: un tresor que curen els mestres que actuaran aquest vespre, ple de secrets per desvetllar, i el plaer que suposa descobrir-los.

MÚSICA DEL SILENCI (I)

Dijous 25 de juliol de 2013 a les 20'30h

Lloc: Sala 4 de l'Auditori

Yamagoe (Koten Honkyoku de la tradició Dōkyoku)

Shakuhachi: Kakizakai Kaoru

Haru no Umi (Miyagi Michio)

Koto: Yoshie Sakai

Shakuhachi: Michael Soumei Coxall

Jouissance... (2ª part) (Benjamin Dwyer) *

Shakuhachi: Veronique Piron

Shimotsuke Kyorei (Koten Honkyoku de la tradició Kinko)

Shakuhachi: Gunnar Jinmei Linder

Despertar (Miquel Oliu) *

Shakuhachi: Jim Franklin

Tsuru no Sugomori (Koten Honkyoku de la tradició Dōkyoku)

Shakuhachi: Horacio Curti

Under the Rose (Frances White) *

Shakuhachi: Kakizakai Kaoru

Bamboo Born (John Kaizan Neptune)

West of Somewhere (John Kaizan Neptune)

Guitarra elèctrica: Daniel Pérez

Shakuhachi: John Kaizan Neptune

** estrena absoluta i obra escrita especialment per a l'European
Shakuhachi Festival*

El concert d'aquest vespre suposa una oportunitat única d'experimentar les múltiples facetes musicals del *shakuhachi*. La seva incomparable paleta tímbrica i l'amor que li han professat durant segles els músics japonesos, des de Kurosawa Kinko (1710-1771) fins a Toru Takemitsu (1930-1996) i encara enguany, han permès a l'instrument i el seu repertori de romandre en una perfecta coberta d'ambre i, tanmateix, en un constant estat de renovació. Alhora, l'amor dels músics i melòmans forans li han permès transcendir fronteres i esdevenir universal.

Les tres primeres peces del concert són exemples de tres d'aquestes múltiples facetes. *Yamagoe* és una peça del repertori *Honkyoku* del llinatge Dokyoku. El seu títol significa literalment "creuar una muntanya" i evoca les dificultats en el camí i la voluntat de vèncer-les. En conseqüència, és una peça tremendament exigent, que prové del repertori dels *komuso* (monjos zen mendicants) de Kyushu. *Haru no Umi* ("Mar de primavera"), en canvi, és un exemple del repertori *Gaikyoku*: "música de fora", aliena al repertori bàsic. Composta per Michio Miyagi (1849-1956) l'any 1926, és una peça molt coneguda i apreciada al Japó, i està inspirada en el Mar Interior de Seto. En clar contrast, el compositor irlandès Benjamin Dwyer ens porta l'estrena de *Jouissance...*, una peça que forma part de la seva obra encara inèdita *Umbilical*: una relectura de la història de Jocasta, mare d'Èdip, des de la perspectiva de diversos pensadors moderns i un exemple de la riquesa que pot aportar el *shakuhachi* a la música contemporània occidental.

El llinatge Kinko de *shakuhachi* és el més antic que existeix. Va ser fundat durant el segle XVIII pel mestre Kurosawa Kinko, qui va compondre o arranjar el repertori bàsic (*Honkyoku*) de la seva escola a partir de les peces que sonaven als temples budistes del Japó. *Shimotsuke Kyorei*, "Esperit buit de Shimotsuke", n'és un exemple. Llunyana en el temps però no pas en la temàtica és "Despertar", del compositor català Miquel Oliu, també estrenada avui i dedicada a la transició: el despertar a un nou estat i la presa de consciència.

Tsuru no Sugomori ("Les grues nien") és una peça que comparteixen molts llinatges, molt exigent pel que fa a les tècniques de respiració i digitació, que descriuen l'albada i el vol de les grues. L'antiguitat de la peça i el seu contingut programàtic fan que contrasti amb la de la compositora Frances

White, que fa referència a l'expressió *sub rosa* en aquesta peça inspirada en *So Koku*, una peça "secreta" del llinatge Kinko, i a la idea mateixa del secret, expressat per la tercera major que domina ambdues peces.

Finalment, una altra faceta de l'instrument que coneixerem aquest vespre l'exemplifiquen aquestes *Bamboo Born* ("Nascut del bambú") i *West of Somewhere* ("A l'oest d'algun lloc") del mestre John Kaizan Neptune. Peces més properes al jazz i les músiques de fusió, on el *shakuhachi* demostra un cop més la seva immensa capacitat d'expressió.

Text: David Drudis

KAORU KAKIZAKAI és un dels principals deixebles del mestre Katsuya Yokoyama. Ha participat com a intèrpret i com a docent en la majoria dels esdeveniments de l'escola Kokusai Shakuhachi Kenshukan desde 1994. Kakizakai *sensei* també és un dels instructors i músics habituals en el *Rocky Shakuhachi Camp*, a Colorado, E.U.A., i a l'*Australian Shakuhachi Festival* des de la seva primera edició, el 1999. Com el seu mestre, gran expert en l'obra de Toru Takemitsu, el mestre Kakizakai ha esdevingut una figura de referència des de l'any 2000 per a la música d'aquest compositor, que ha interpretat acompanyant entre altres la Simfònica de l'NHK i la Filharmònica de Sant Petersburg, a sales de concert de tot el món.

MICHAEL SOUMEI COXALL va estudiar al Japó amb el mestre i "Tresor Nacional Vivent" Goro Yamaguchi del 1979 fins al 1999, any de la mort del mestre. Posteriorment, Coxall va continuar els seus estudis amb un dels principals deixebles del mestre Yamaguchi, Kohmei Mizuno, i amb Kuniyoshi Sugawara. Intèrpret reconegut i membre de l'Hibiki Ensemble, també és professor a la prestigiosa Escola d'Estudis Orientals i Africans (SOAS) de la Universitat de Londres.

YOSHIE SAKAI Concertista i compositora de *koto*, i especialista en arts tradicionals de Japó, porta més de trenta anys residint a Espanya i ensenyant la cultura japonesa. Es va llicenciar en *koto* a l'Escola Miyagi de Ikua, Tokio, on també va estudiar *shamisen* (llaüt) i *jiuta* (cant d'acompanyament). Posteriorment va estudiar també piano, flauta travessera i cant de tradició occidental. Al llarg d'aquests anys, ha actuat per Espanya, França, Itàlia i Japó, ha impartit conferències i classes magistrals en diverses universitats i centres educatius i ha compost música per anuncis de televisió.

VERONIQUE PIRON va estudiar amb Yoshikazu Iwamoto a França i posteriorment al Japó amb Katsuya Yokoyama, de qui va rebre el seu *shihan* (licència de mestria) de *shakuhachi* el 2002. Posteriorment va estudiar amb Teruo Furuya gràcies a una beca d'investigació Lavoisier. Al Japó també va aprendre *nohkan* i *shinobue* (flautes travesseres tradicionals) amb Kohei Nishikawa. Normalment resideix a la Bretanya, a l'oest de França, on ensenya en un conservatori de música i des de 1996 organitza seminaris d'introducció al *shakuhachi* i la música japonesa.

GUNNAR JINMEI LINDER Deixeble del mestre Goro Yamaguchi, cap de la branca Chikumeisha de *shakuhachi* Kinko-ryu (el llinatge més antic existent) i "Tresor Nacional Vivent", va rebre la seva llicenciatura superior com solista de *shakuhachi* el 1997 a la Universitat Nacional d'Arts de Tokyo i la licència tradicional, *shihan*, el 1998. De 1997 a 2005, Linder va ser un intèrpret actiu i

mestre de *shakuhachi* al Japó, Europa i els E.U.A. El 2005 va tornar al seu país nadiu, Suècia, on ha continuat la seva activitat com a intèrpret i docent a la Universitat d'Estocolm i a l'Escola Reial de Música.

JIM FRANKLIN Compositor i musicòleg format a Austràlia, Alemanya i Holanda, el Dr. Franklin va descobrir el *shakuhachi* durant els seus estudis. Després del seu període d'aprenentatge a Austràlia amb el Dr Riley Lee i al Japó amb Teruo Furuya i Katsuya Yokoyama, va rebre el seu títol de mestre (*shihan*) de *shakuhachi* el 1996. Com a compositor, Franklin és actiu dintre de l'entorn de la música contemporània y electroacústica. Compon tant per a *shakuhachi* sol com en conjunt.

HORACIO CURTI Etnomusicòleg, deixeble del mestre Kaoru Kakizakai i *shihan* (mestre) de l'escola Kokusai Shakuhachi Kenshukan des de 2004, Curti va ser la primer persona a Espanya en obtenir aquest grau. La seva activitat acadèmica i artística l'ha portat a països com Japó, Estats Units, Bèlgica, Holanda, França, Regne Unit, Argentina, Chile i per molts llocs d'Espanya, col·laborant amb diverses institucions i universitats. Enguany és professor de de l'Esmuc, de SAE Barcelona y de Musikeon.

JOHN KAIZAN NEPTUNE és un músic nascut a Califòrnia i establert al Japó des de fa 37 anys, mestre del llinatge Tozan de *shakuhachi* des de 1977 i també un reconegut constructor d'aquestes flautes de canya. Neptune compagina la interpretació de música tradicional amb una dilatada carrera com a intèrpret de *shakuhachi* en el marc del jazz i les músiques de fusió. És autor del llibre *Shakuhachi* i ha actuat i enregistrat per tot el món. Un dels seus 23 àlbums, *Bamboo*, va ser escollit Gravació Destacada de l'Any pel Ministeri d'Educació del Japó;

DANIEL PÉREZ és professor de guitarra elèctrica a l'Escola Superior de Música de Catalunya i una figura reconeguda de l'escena jazz catalana i de l'Estat espanyol, acompanyant de primers noms com Gorka Benítez, Juan de Diego, David Xirgu, Carme Canela o Perico Sambeat. La seva flexibilitat i riquesa tècnica l'han convertit en acompanyant de referència de propostes eclèctiques i alhora exigents dels darrers anys.

Organiza:

es muc
escola superior de música de catalunya

 MUSEU DE LA MÚSICA

Colabora:

L'AUDITORI

musikeon
www.musikeon.net

lacunagráfica